

Vzorna Kmetiška zveza! Pred kratko časa smo razposlali vsem krajevnim Kmetiskim zvezam nabiralne pošto za leto 1922 z navodilom. Takoj 1. novembra je imel odbor Kmetiske zveze pri Sv. Frančišku v Savinjski dolini se, o in razdelil nabiralne pole med nabiralce po vaseh: Jozefa Krčmariča za Radmirje, Matija Jamnik in Rozalija Ugovšek za Slemenski vrh, Mesovnik Jože in Angela Tesovnik za Savinjski vrh, Janez Zajc in Marija Ramio za Juvanje, France Grudnik in France Fašun za Okonino, Jan. Fužir in Marija Jamnik za Melišče, Iv. Časl in Maško Neža za Homce in Podhom. Nabiralcem je odbor naročil, naj pobere članarino do konca novembra, da se more potem dne 11. decembra vršiti občni zbor in volitev odbora. Kmetiske zveze! Vzemite si županjo Sv. Frančišek v Savinjski dolini za vzgled!

Naprej, zastava Orla! — Ze na predvečer in v nedeljo, dne 6. t. m., zjutraj je oznanjalo grmenje topičev, da se na Berkovskih Prelogih vrši redka svečanost. Bojazljivci so vedeli povedati, da so že Madžari v Lendavi. Pa so lante le slavili blagoslovljanje prenovljenega Vršičevega križa. Za orlovsko organizacijo vneti dobrotniki so zložili pri tej priliki za prapor 152 K, za kar jim izreka odsek škrenjo kalvalo. Bog plati in jih živil.

Zavinorejci, ki ste morali oddati vojaštvu svoje konje, vprego in vozove, dobro shranite tiste listke, ki ste jih pri oddaji dobili kot potrdilo. Kdor bo listek izgubil, bo imel pozneje težave, če bo hotel dobiti oddano blago nazaj, ali pa, ko bo zahteval denarno povračilo. Torej dobro shranite potrdila.

Breje kobile, za katere ima lastnik spuščajni list, ni treba oddajati vojaštvu. Lastnik mora sicer kobile prignati pred prevzemno komisijo, a če se izkaže s spuščajnim listom in potrdilom od župana, da je kobila res breja, se kobila oprosti oddaje.

Naše državne železnice nimajo premoga. Posledica pomanjkanja premoga na državnih železnicah je izpraznitev Baranje. Železnice v Srbiji so navezane na premog, katerega dobivajo iz Bolgarske. Premog pa, ki je namenjen in določen samo za drž. železnice, je prodajala železniška direkcija srbski sladkorni tovarni po 800 dinarjev vagon, a za železniške potrebe je pa kupovala ta direkcija bosanski premog od 1800—2000 dinarjev en vagon. Treba pa tudi pomniti, da je bolgarski premog iz Pernika mnogo boljši od bosanskega. Sladkorni tovarni ni dobila samo izvršten premog, ampak ona je še profitirala pri dobavi najmanj 500.000 dinarjev; železniška direkcija pa ni dobila samo slabejši premog, ampak je še doplačala 5.000.000 dinarjev. No sedaj vemo, kakaj nam je potrebno več stotilijonovsko posojilo v inozemstvu, ker menda misli finančni minister Kumandri naročiti angleški premog, ki je gotovo dražji od bosanskega.

Zločin ali samomor. V torek zjutraj so našli ljudje med prelazom na železniški železniški progi v magdalenskem predmestju v Mariboru grozno razmesarjeno truplo. Po daljšem poizvedovanju se je dognalo, da je nesrečnik istoveten z nekim Nikoličem iz Maribora. Ni še dognano, ali je Nikolč izvršil samomor, ali pa da se je zgodil zločin in je morilec spravil truplo na železniški tir z namenom, da prikrije zločin. Zagonetni slučaj preiskuje sedaj policija. Na železniški progi med Zalogom in Ljubljano so pa našli grozno razmesarjeno truplo 26 let starega Franca Miklavca iz Ljubljane. Ni dognano, ali je Miklavc skočil iz vlaka na železniški tir, ali izvršil samomor, ali ga je pa kedo sunil iz železniškega voza na tir. Miklavc je vlak vlekel 150 metrov s seboj. Zadevo preiskujejo oblasti.

Nadsvetnik Avguštin Zajc umorjen. Dne 7. novembra t. l. je bil izvršen v Ljubljani strašen umor. Bivši gostilničar Jelen je zadal z dolgim kuhinjskim nožem 6 smrtonosnih ran, med temi eno naravnost v srce ročniskemu nadsvetniku Avguštinu Zajcu v Ljubljani. Umor se je izvršil v trenutku, ko je nadsvetnik prestopil prag svoje hiše. Umorjeni je bil verjeto in narodno zaveden mož, ki svoje verskega in narodnega prepričanja ni nikdar zatajil. Bil je tudi pa

glasu kot pravičen, marljiv in vester uradnik. Kaj je morilec dovedlo do takega groznega čina, še ni popolnoma pojasnjeno. Umorjenemu svetila večna luč.

Avstrijske krone je zavrgel. Nekemu policijskemu stražniku je vzel železničar-sogratec 1840 jugoslov. K. 14 mark in 1950 avstrijskih K. Dočim je naše krone in nemške marke spravil, je avstrijske krone z denarnico vred zavrgel.

Trafikanti, pozor! Trafikanti iz Maribora in okolice so vabjeni, da se v svrhu razgovora o važnih zadevah sigurno udeležijo sestanka, ki se bo vrši v nedeljo, dne 13. t. m., ob 14. uri v gostilni „pri črnem orlu“, Grajski trg, Maribor.

Koledarček Kmetiske zveze za leto 1922 z zanimivo vsebino bo kmalu izšel. Prosimo somišljenike in krajevne odbore naše stranke, da zberejo še te dni naročnike za kmetški koledarček. Cena se še določa. Zbrane naslove naročnikov pošljite čimprej na Tajništvo Kmetiske zveze v Mariboru, Korška cesta 5.

Razgled po svetu.

Raziskovalca Karla pošljajo v prognanstvo. Razkratj Karl, ki je iz Sv. poletel v zrakoplovu na Madžarsko, bo moral za kazeno preživeti vse svoje življenje na otoku Madeira. Angleška voja ladja „Cardin“ ga že vozi proti morskemu otoku Gibraltar. Karla je zadela ista usoda, kakor ponosnega Napoleona, ki je moral Francozje zapustiti. Napoleon je umrl — osamljen in zastražen — na otoku St. Helena, za Karla Habsburškega pa so velesile pripravile otok Madeira. Ta otok je oddaljen 900 km od ariške obale in je zelo hribovit. Odkrili so ga Portugalci v letu 1419. Podneboje je na Madeiri jako ugodno, ker ublažuje vpliv morja raziko temperature neprestano noč in dan. Glavno mestce na tem otoku se naziva Funchal. Na Madeiri imajo najmilešo zimo v vsej Evropi. Zato obiskujejo ta otok razni bolniki, osobito pa na pljučah oboleli. Deževja je malo. Ko so otok odkrili, je bil pokrit z neprodornimi gozdovi, katerih pa danes ni več, ker so jih uničili razni požari. Obludena je samo južna stran Madeire. Prebivalci so ponajveč Portugizci, nekoliko pa je tudi Maurov, zamorcev in Italijanov. Prebivalcev šteje Madeira 150.000, kar znači, da prebiva na vsakem kvadr. kilometru 170—180 ljudi (otok obsega 815 kvadratnih kilometrov). Zemlja je neplodna; napajajo jo s pomočjo jarkov. Največ se bavi o z vinarstvom, kar ti vinska trta uspeva na tamkajšnjih bregovih izbornu. Politično pripada Madeira Portugalski. Trgovina je v angleških rokah. Tudi Karl pride pod posebno nadzorsko Anglije. Vesti iz Madeire oddajajo po morskem kablju, ki vodi z otoka na dnu morja v Lisabon. Na tem otoku bo torej živel zrakoplovec Karl Habsburg, kateri se je vedno raje bavil z vinom, nego z državniimi posli. In vina mu tam ne bo primanjkovalo.

Za 100.000 ljudi strupa je zmanjkalo pred par dnevi v neki budimpeštanski lekarni. Čudno je, da vloniki niso vdrl v blagajno. Z ukradenim strupom se zamore zastrupiti 100.000 ljudi. Radi te fatvine vlada v Budimpešti veliko razburjenje.

Bilijonski primanjkljaj v ruskem državnem proračunu. Angleški časnik „Times“ doznava, da znaša primanjkljaj v sovjetskem proračunu za to leto 6147 milijard in 698 milijonov rublev. Pokrajina Kazan je za svoje potrebe zahtevala 62 milijard rublev.

Meteor zapalil hišo. V majhni vasi Lespinasse blizu Perigueux v Franciji je na čuden način zgorela neka hiša. Skozi streho hiše je padel iz neba meteor (žareč kamen, odlomek kak zvezde) in tako je nastal požar. To je jako redek slučaj, kakor ga že po dolgih letih ni zabeležila kronika.

Kaj vse lahko opraviš v tajništvu KZ?

Vsak somišljenik ali somišljenica naše krščanske slovenske stranke dobi v tajništvu v Mariboru ali Celju brezplačno pojasnila ali navodila v tehle zadevah:

1. V zadevah, ki se tičejo vojašline, napravimo prošnje za oprostitev,

skrajšani rok službovanja ali dopust, potem glede oddaje konj, vozov itd.

2. V davčnih zadevah: prizive in pritožbe, napovedi itd.

3. V pravnih ali spornih zadevah daje po pravnih strokovnjakih potrebna pojasnila.

4. V zadevi zavarovanja proti požaru oskrbi vse potrebno pri najboljši slovenski zavarovalnici, t. j. pri Vzajemni. Če ste zavarovani pri kaki tuji družbi, vam pripomremo, da lahko odstopite ali zvišate pri domači zavarovalnici.

5. Tajništva posredujejo pri civilnih in vojaških oblastih.

6. Sporočajo našim poslancem želje in zahteve naših ljudi.

7. Daje pojasnila glede shodov in organizacij, govornikov itd.

Vsak, kdor se obrača do tajništva pisмено, naj priloži znamke za odgovor. Naslov: Tajništvo Kmetiske zveze (SLS), Maribor, Cirilova tiskarna, I. nadstropje; v Celju pa Tajništvo SLS, Celje, Beli vol.

Gospodarstvo.

Vinogradništvo.

Izhlapljanje vina. Vsem vinogradnikom je znano dejstvo, da se mra vino vsaj vsakih 14 dni ali tri tedne doliti. Pri tem delu se ojaža, da manjka v sicer jednako veliki posodi različna množina vina. V enem polovnjaku manjka 1/2 l, v drugem 1/2 l, v tretjega pa gre skoraj celo liter za doliv. Kako pride to? Množina doliva, oziroma izhlapevanje vina je odvisno večinoma: 1. od gosote iesa, 2. od debelosti dog, 3. od dobrega spehovanja aog, 4. od vlažnosti kletskega zraka, 5. od toglote kleti. V toli, suhi kleti vino bolj izhlapeva, kakor v vlažni in mrzli. Polovnjaki s tankimi dogami ra bijo več doliva, nego oni iz močuh in debelih dog. Dobro spehnjeni sodi izhlapevajo manj, kakor oni, pri katerih se spehi (mge) morda celo režejo. Tudi hrastov les, iz katerega so doge, ni vedno jednako gost. Eno drevo je rastlo naglo, drugo počasi, eno je stalo v vlažni dolini, drugo v pesce nem vrhu. Zato so ene doge trde, goste, čvrste, druge pa bolj mehke ter dajo izhlapevanju vina bolj ugodne pogoje. Tudi ni vse eno, ali stoji sod v kotu ali pa pod kletnim oknom, kjer prihaja vanj vetrovi. Vroče poletje rabi več doliva, nego zima. S temi vrsticami smo hoteli ustreči tistim, ki so premišljevali in se vpraševali: kako to, da rabi ta polovnjak toliko doliva, ta pa tako malo.

Dolivanje mošta. Mošti so odvrhli in skrbni gospodarji sedaj dolivajo mošte. Radi vrenja je ostalo nekaj posode prazne, ki pa se mora sedaj takoj dopolniti. Burno vrenje je malo in mošt preide ta mesec v stanje mirnega vrenja. Ako se sod ne bi izpolnil, bi se pod uplivom zraka kmalu naselila na površini vina tanka plast gljiv, katere poznamo pod imenom: lersa. Tudi osetove gljivice bi se kmalu zapodile. Vino bi postalo odprdo ene slabjše. Razum tega pa doli neizpolnjeno vino prav rado nek neprijeten okus, katerega imenujejo strokovnjaki okus po zraku, ali značni okus. Visoka barva je tudi navadno posledica neizpolnjenih sodov. Skrbite torej, da bodo sodi vedno polni, kakor vajete.

Stana bratev škoduje cenam. To občuti sedaj mnogi vinogradnik in marsikateri toži: „Zakaj nisem počel z bratvo vsaj še en teden?“ V septembru in prve dni oktobra brani mošti mo kisl, vodeni, brez prijetnega duha in kupci ne povprašujejo za njim, čeravno imajo nižje cene.

Vinska kupčija v Slov. gor. postaja vsak dan bolj živahna. Vino je že pred Martinovim precej zrelo. Kakovost je mnogo boljša, kakor se je prvotne domnevalo. Posebno ljubljanski kupci se ne morejo načuditi, da je letošnja kapljica v Slov. gor. tako lina. Cene se sučejo med 20—25 kron za navadna vina. Sortirana vina, n. pr. muškati, traminco, burgundec itd. pa se plačujejo tudi po 28, 30 in celo 40 kron liter. Alkohola vsebuje letnik 1921 povprečno 1—2% več kot letnik 1917.

Vinske cene so stalne in se od zadnjega tedna niso izpremenile. Boljši mošti mešanih vrst od 22 K naprej, sortirana vina od 25 K naprej. Pa

danje valute bo tudi uplivalo na vinske cene.

Vinske špekulacije. Zadnja poročila javljajo, da gredo vinske cene navzgor. Kupceve je vedno več. „Slovenski Gospodar“ je naše vinogradnike še vedno najbolj inormiral o stanju našega vinogradništva in zato pa svetujemo vsem vinogradnikom: Držite cene! Vinske cene ne bodo padle, dokler vse druge cene rastejo.

Delo v goricah ne počiva. Vinogradniki opravljajo jesensko gnojenje in so tudi že začeli s kopjo. Lepo vreme bi zelo ugodno uplivalo na polete teh del.

Konec pozne trgatve v mariborski okolici. V vinogradu Kalvarija vinarske in sadarske šole v Mariboru se je vršila glavna vinska trgatve meseca oktobra in sicer z večine v drugo polovico tega meseca, ko je bila trgatve povsod naokoli več ali manj že končana: Dve manjši parceli z rizlingom sta se pa pustili z grozdem na trii še do 5. novembra. Grozde je ostalo izredno lepo in zdravo, da je gledalo, kakor bi izžarovali iz naga zlatorumeni solčni žarki izza vročega poletja. Kvaliteta se je izboljšala, a ne toliko radi prirastka na sladkorju v zadnjih dneh, kakor vsled tega, ker se je znatno zmanjšala količina kisline v primeri s prej spravljnim grozdem. Tako je dne 5. novembra srečno končala najpoznejša trgatve v mariborski okolici ob le, em, milem jesenskem vremenu.

Nemško Stajersko še ima samo okrog 3010 ha gorice. Ako računamo povprečno na vsak ha 50 hl ali 10 polovnjakov pridelka, znaša to v srednjem letu okrog 100.000 hl. To množino izpije Gradec sam. Površina maščakov na ameriški podlagi znaša 10 ha, površina trsnice pa 2% ha.

Nemška Avstrija trpi pomanjkanje na vinu. Iz Madžarske je radi znanih homatij vsak uvoz skoraj izključen, tirolsko vino pa je radi visokega stanja lire predrago. Ker naša krona dnevno pada, se bo Nemcem morda v doglednem času izplačalo kupovanje vina v Jugoslaviji. Na Dunaju stane 1 liter vina 400 do 500 K, kakoršno je pač blago.

V Italiji stane povprečno vino 12 lire, to je po našem 20—21 K. Boljšo mogo velja 14 do 2 lire ali v našem denarju 23—28 K. Vsled padanja naše valute so se naše cene s cenami italijanskih vin precej izednačile, in kmalu se ne bo več moglo reči, da stojijo naše vinske cene nad svetovno pariteto.

Cehoslovaška importira (uvažal) mnogo vina iz Spanije. Ker pride pa prevoz po morju iz Spanije v Hamburg ceneje, kakor po kopnem čez Prst, so praške veletrgovine ubrale prvo pot za uvoz nakupljenih vin. Upamo, da bo Cehoslovaška tudi začela kupovati v Jugoslaviji, ker bo dlar kmalu jednak s cehoslovaško K.

Kmet. podružnica Maribor in okolice. Kdor hoče biti ud podružnice v letu 1922, naj plača udnino v trgovini Klajnshek in Perič, Vetrinjska ulica, čimprej, vsekakor pa do 15. decembra t. l. Udnina znaša 40 K. Udje leta 1922 dobo že za prihodnje leto galico po 23 K, ako naročbo prijavijo v imenovanj trgovini takoj, najkasneje pa do 10. decembra t. l. in kupnino za vse naročeno galico na enkrat plačajo. Opozorjamo, da stane galica v trgovinah najmanje 28 K in bo spomladi bržčas še dražja.

V Dobrni pri Celju se je otvorila s 6. t. m. zasebna kmetijska šola. Pouk se bo vršil vsako nedeljo. Namurava se baje tudi osnovati tečaj za kuharice in šivilje.

Cene živini zopet rastejo! Iz Ljubljane poročajo, da je Italija zopet dovolila uvoz goveje živine iz Jugoslavije. Če je to res, bodo cene goveji živini zopet šle kvišku.

Cene prašičem so se na zadnjem sejmu v petek, dne 4. novembra, v Mariboru zelo močno dvignile. Posebno mnogo je bilo kupcev za plemenit prašičke.

Na svinjski sejem v Mariboru 4. novembra se je pripeljalo 254 svinj. 2 kozi in 1 ovca. Cene so bile sledeče: mladi prašiči 4 tedne stari, 1 komad od 80 do 100 K, mladi prašiči 6—8 tedne stari komad 160 do 200 K, mladi prašiči 4—6 mesecev stari 1 komad od 800 do 900 K, mladi prašiči 8—10 mesecev stari komad od 1000 da

1200 K, mladi prašiči 1 leta 1 komat od 1800 do 2000 K, prašiči 1½ leta 1 komat od 2800 do 3000 K. Plemenske svinje za 1 kg žive teže od 26 do 28 K. Polpitane svinje za 1 kg mrtve teže 34 do 36 K. Koze komat 200 do 400 K.

Na živalskem sejmu dne 8. novembra se je cena goveji živini nekoliko dvignila. Ljubljanski in zagrebški živalski kupci so pokupili zelo veliko število živine. Tudi domače izvozne trdke, n. pr. „Mesna“ je nakupila mnogo komadov. Italijanskih kupcev ni bilo. Najvišja cena za vole — pri najboljšem paru — je bila 19 kron za en kg žive teže. Drobni in krave za klobasarije so imele pa zelo nizke cene — 5—8 K.

Cena poljskih pridelkov. Na žitnem trgu v Subotici stane met. stotica 715—825 K, koruze nove 825 do 850 K, stare 945 do 950 K, roke nularce 1720 do 1730 K, pšenice 1220 do 1240 K, rži 1000 do 1020 K. Na žitnem trgu v Velikem Bečkerek stane met. stotica stare koruze 910 do 920 K, leče 3100 do 3150 K, pšenice 1225 do 1230 K, posušene koruze 920 do 925 K, koruze v storžu 645 do 655 K. V Somboru stane met. stotica pšenice 1210 do 1235 K. Zaradi visokih valutnih razlik cene naraščajo neprestano.

Jabolčnica stane v Nemški Avstriji 45—55 K, pa se je ni za dobiti. Vsakemu je blago ljubše kod ničvredni denar.

Imelj. Na hmeljskem trgu v Zatoju je hmeljska kupčija zastala. Popraševanje je bilo samo po hmelju prvovrstne kakovosti, za katerega se ponujali po 6200—6400 čehoslovških K za 50 kg. Kot vzrok slabe hmeljske kupčije se navaja vojna nevarnost z Madžarsko.

Zakaj je naš denar vedno manj vreden? Ker imamo vedno manj zlata in srebra. Le pogledimo, kako delajo v Beogradu. Narodna banka kraljevine SHS n. pr. izkaže recimo 15. oktobra da ima v svojih shrambah za 500 milijonov zlata. Čez tri dni, t. j. 18. oktobra izkaže državna banka že za 2 milijona manj zlatega denarja. Kam je izginil? V tujino. Na prstih lahko izračunamo, kdaj Narodna banka ne bo imela prav nobenega zlata več. In tedaj bo vrednost naše krone, oziroma denarja padla.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 369—380 naših kron. Za 100 avstrijskih kron je plačati 6.40—6.50 za 100 namških mark 133—150, za 100 čehoslovških kron 393—390, za 100 tatarskih lir 1610 in za 1 francoski frank 27.50—27.65 jugoslovanskih kron. V zadnjih dneh je vrednost našega denarja padla za 25 točk.

Dopisi.

Sv. Peter pri Mariboru. V Trčovi sta postavila vira gospodarja Simon in Jožefa Ferline zelo lep in velik križ, ki je bil v nedeljo, dne 30. oktobra slovesno blagoslovljen. Med tem, ko so v Trčovi grmeli topiči in je igrala godba, je pol na Gori zvon oboženo svoj zadnji pozdrav Tomažičevim Leniki, ki je v petek, dne 28. okt. zatisnila svoje trudne oči. Rajnika je bila sestra pokojnega Martina Tomažiča, župnika na Gomili ter teta dveh že tudi rajnih duhovnikov Al. Tomažič, kaplana v Radgoni in Martina Tomažič, kaplana pri Sv. Petru pri Mariboru. Blagemu srcu želimo vedni mir njeni duši pa nebesa. Počival sladko dobra Lenika, pri svojem Bogu, ki si ga tako ljubi.

Sv. Jurij v Slov. gor. Bralno društvo „Edinost“ priredi v nedeljo,

dne 13. novembra t. l. v prostorih g. Krajca Veselice z veseligrada „Dve leti“ in „Krečmar pri zvitem rogu.“

Spitališče pri Konjicah. Od 20. novembra do 27. novembra t. l. se bode pri nas obhajal sv. misijon. Imeli ga bodo č. gg. misijonarji od Sv. Jožefa v Celju.

Dobrna. Zadnji dan oktobra nam bo ostal pač v najlepšem spominu, bil je posvečen našim vrlim vojakom novincem. Ze par dni poprej se je pokazalo neko slovesno razpoloženje med mladino. Pripravljala se je na slovesno odhodnico — naj že bo v kratkem ali pozneje — naših rekrutov. Odraščani mladeniči so pristopili k mizi Gospodovi in poslušali ljubeznive opominne svojih dušnih pastirjev. Popoldan pa so naše organizacije priredile vojaškim novincem na čast v Ljudskem odru lepo slavnost. Uprizorili so igro „Mala pevka“, sledile so ubrane pesmi in pomembne deklaracije. Osobito se je odlikovala s svojim govorom vrla Barbika Rošar. V imenu novincev se je zahvalil Jožef Verdel, ki je v imenu ostalih fantov izjavil, da bodo ostali tudi kot vojniki zvesti načelom krščanskih domačih društev. Slavnost je napravila na vse navzoče globok vtis.

Penikva ob juž. žel. Dne 6. nov. smo imeli volitev v krajni šolski svet. Izvolili smo pet odbornikov, tri od KZ in dva od JSDS. Samostojnost Penikve, katero je gospod Drolenik dne 4. septembra t. l. toliko hvatil, je na slabih nogah. Tudi v krajni šolski svet Sladkagora smo izvolili odličnega pristasa KZ.

Razbor pri Zidanem mostu. Pa smo rekli, da bi se še mi malo oglašili v Slov. Gospodarju, da bi naši bralci malo zvedeli, kako se kaj imamo na našem hribečku. Kakor povsodi tako veje tudi pri nas veter brezveze, seveda, najbolj opažamo to pri mladini. Pa saj ni čuda, pri taki vzgoji, kot je danes imamo po šolah. Namesto da bi se šolska mladina vzgojevala v krščanskem duhu, se vzgaja v sokolskem in svobodomiselnem. Pri nas je bila pred vojno šolska mladina pod vodstvom našega g. nadučitelja vzgledno poudena. Ljudje, ki so srečevali otroke, so vzklicali, ti morajo imeti dobrega učitelja. Prijetno je bilo človek, če si jih srečal in vsi so z enim glasom pozdravili: Hvaljen Jezus. In danes, tista domišljava gospodična, ki je vsem znana, hoče vzgojiti proti volji staršev mesto poštenih ljudi sokolske divjake. Otroci ne smejo več pozdravljati s krščanskim pozdravom, ampak Zdravo! Krščansko misleče že znajo po nauku te gospodične obkladati s čuki. Potem pa še nekaj. Ko se je naselil v našo župnijo neki gospod — seveda brezveze — se mu je šla ta gospodična pokloniti s šolskimi otroci, prepevajoč sokolsko himno, seveda tudi telovadba ni ostala in to med podukom. Vsi poštene starši so se zgražali nad tem, mesto da bi se učili najpotrebnejše za življenje se pa učijo vse kaj drugega. Šolska oblast kje si? Vi vsi poštene starši, ki še imate čut vere v sebi, vi vsi, ki vam je na srcu, da vzgojite dobre sinove in hčere — zganite se! Vsi pa, ki hočete vzgojiti divjake, daj te jih zapisat k Sokolu.

Iz laškega okraja. Dne 24. aprila je poslanec Drolenik na shodu slabostone pri Sv. Lenartu nad Laškim zatrjeval, da je njegova stranka zato v vladi, da se prej ko mogoče sprejme ustavo in s tem zboljšajo razmere; draginja bode poenjala, valuta se bo ovignila in druge take ugodnosti je obljuboval lahkovernim ljudem. Vidi-

mo pa, da je žalibog ravno narobe. Od 28. julija t. l., ko je bila z izdajstvom slabostone sprejeta naša ustava, je naš denar vedno manj vreden, draginja vedno večja. Tako n. pr. so cene obleki in železu, ki so že poprej močno padale, vsled nizkega stanja naše valute zopet močno poskočile. Da bi pa vlada odvrnila krivdo od sebe, je izdal minister za socialno politiko dr. Kukovec naredbo, po kateri se morajo v vsaki občini ustanoviti sodišča za pobljanje draginje. Gospodje na vladi si mislijo: kar smo mi zagrešili in zavzili, to naj občine popravijo. Bomo vsaj odvrnili krivdo od vladnih strank in jo napravili našim županom in občinskim odborom. Ker bodo reči, katere moramo v drugih državah kupovati, to je pred vsem obleka in železo, in ki jih potrebujemo predvsem naš kmet, vsled majhne vrednosti našega denarja gotovo dražje, zato naj skrbijo od Kukovca zaukazana obč. sodišča, da bodo poceni tiste reči, ki jih pridelujeta kmet in mali obrtnik. Seveda do takrat, ko je Delniška pivovarna zvišala cene piva, da bi pokrila izgubo, katero so ji povzročali razni liberalni Puncuhi, se o lasti ni zganila. Omenil bi še, da trdijo šaljivci, da je bile letos voda iz Savinje za 2 stopinji bolj močna kot pa pivo. Sicer nam bodo pa sodišča za pobljanje draginje le malo koristila, saj vidimo marsikje, da so zadnji čas cene nekaterim predmetom kljub veljavi teh sodišč zelo poskočile. Kakor pa bi vlada na eni strani s svojimi naredbami rada omejevala draginjo, jo na drugi strani s raznimi novimi davki sama povzročuje. Koliko davkov požre pomnoženo orožništvo, a vključ temu se tatvine dogajajo še vedno, seveda še v večji meri. Nadalje bo tudi od fin. oblasti zaukazano prijavljanje vinskega pridelka in kontroliranje istega, stalo državo lepe svote, ker bode treba nastavitvi več finančarjev, ki bodo pobli po naših kletah. Sicer pa ujam, da boste bri prihodnji volitvah vi vinogradniki brežiškega glavarstva obračunili s slabostojno stranko, ki je pri tem soodgovorna. Ko pa je letošnje poletje in jesen vsled suše moral naš kmet prodati tako veliko število goveje živine, katere je šla večina v Italijo, se naša vlada ni zganila in vzela izvoz potom zadržev v svoje roke. Država bi lahko pridobila več sto milijonov v svoje blagajne, namesto države pa so jih spravili razni trgovci in banke. Tukaj bi naj bila vlada poslala svoje strokovnjake, ne pa, da pusti volati po naših kletah in ustanavlja sodišča za določevanje cen jajcem, mleku in drugim majšim predmetom. — Član sodišča za pobljanje draginje.

Store pri Celju. Od nas je bilo do sedaj pač malokaj čitati. Kdor pozna Store, bode pač takoj uganil, kje tiči vzrok našemu molčanju! — Danes pa so vam oglasimo z veselje novico. Ustanovili smo si pevski zbor. Pevski zbor smo imenovali Pevski odsek izobraževalnega društva Tehanje! Pevski odsek je imel že dne 30. oktobra prireditev v prostorih g. Drolica na Storah. Prireditev se je vršila s sledečimi programnimi točkami: 1. Pozdravni govor, v katerem je tovarš. Cerne pojasnil obilo udeležencem ljudstvu namen in delovanje novoustanovljenega zbora. 2. Deklamacija: Ujete ga piščka tožba; deklamirala Stepaničeva Hilda tako dobro, da je bilo marsikatero žensko oko roso. Drugo deklamacijo Pevec, je deklamiral mladenič Jurc zelo dobro. Oba sta nastopila prvič. 3. Pevski zbor je pod vodstvom tov. Černeta nastopil prvič z

pevskimi točkami in sicer kot prvič zelo dobro. Zbor si je pridobil s prvimi nastopom ugled med občinstvom. Nato se je razvil bogato založen srečolov, ter prosta zabava s šaljivo pošto. Veselica je uspeła dobro. S tem pa še ni vse povedano. Vpejli smo tudi fantovski in dekliski naraščaj, v starosti 14—16 let, kateremu pa smo dali tamburaška godala v roke. — Pod vodstvom izbornega tovariša Černeta se ta mladina pridno uči tamburanja ter se je uspeh že pokazal. Upati je, da nas ta vrla mladež, 22 po številu, o božičnih praznikih s kakim lahkim komadom pozdravi. Pa tudi s tem še nismo zadovoljni. Zbiramo že potrebnega gradiva za čitalnico. Tudi čitalnico si bomo ustanovili in tako naše delo spovalnili. Predavanja pridejo na vrsto. Imamo delavsko organizacijo JSZ, katere je že dosegla uspehe. Tako imamo že deloma naše delo storjeno, deloma pa se nahajamo v lepih načrtih, zato se obračamo do vseh prijateljev in ljubiteljev kulture, da nam k izvršitvi lepih načrtov prispejajo na pomoč ter tako pomagajo do cilja. Bog živi!

Orlovski vestnik.

Redni občni zbor Orlovške podzveze v Ljubljani se vrši dne 20. novembra t. l. Ob 8. uri pridiga in sv. maša, nato občni zbor v Ljudskem domu v veliki dvorani. Spored: 1. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo odbora. 3. Poročilo revizorjev. 4. Volitev novega odbora. 5. Slučajnosti. Po obč. zboru se vrši istotam slavnostna akademija. Udeleženci akademije (občnega zbora) imajo polovično vožnjo po vseh progah proti polovični vožni izkazniki. Ker je to prvi (ustanovni) občni zbor Orlovške podzveze, naj se ga vsi odseki gotovo udeležijo. Kdor izmed udeležencev želi vsled prometnih razmer prenočiti v Ljubljani, naj to naznani Orlovski podzvezi.

Vsem odsekom in okrožjem. Ker se vrši dne 20. t. m. občni zbor Orlovške podzveze v Ljubljani, naj odseki (okrožja) gledajo na to, da se tega časa izvrše njihovi občni zbori. Prepis zapisnika občnega zbora pošljite Orlovski podzvezi. Odseki, ki še niso vrnili „preglednih pol“, naj to nemudoma store, da bo mogoče sestaviti podzvezno statistiko do obč. zbora.

Povzetje: v prihodnjih dneh razpošlje po povzetju orlovska podzveza vsem odsekom in okrožjem poslovne tiskovine, katere so odseki (okrožja) po sklepu odbora dolžni prevzeti radi enotnega poslovanja. Odsekom, ki dosedaj še niso vrnili pregledne pole, je vnovič prilagamo, katere naj pa nemudoma izpolnijo in vrnejo orlovski podzvezi.

Orlovski koledarček je dolistan. Vsled lepe vezave, primerne žepne oblike in izbrane vsebine naj ne bode člana orlovske organizacije, ki bi si ga ne preskrbel. Naroča se samo pri Orlovski podzvezi v Ljubljani, Ljudski dom II.

Previdni ljudje iščejo vedno pri kupovanju najbolj zanesljiv in zmožni vrelec. Popolno zaupanje zasluži svetovno znana eksportna trdka H. Suttner, Ljubljana št. 992, od katere ure uživajo svetovni glas, ker vsaka Suttnerjeva ura, tudi najcenejša ima zanesljivi dober stroj. Ta trdka ima veliko zalogo verižic, prstanov, raznih predmetov iz zlata in srebra in drugih koristnih potrebščin.

Velika zaloga
vsakovrstnih
in verižic, prstanov, uhanov, ter
jedilnega orodja itd. 7-5

Vsa v to stroko spadajoča popravila izvršujem
točno in po ceni
Lovro Stojec, urar, Maribor, Jurčičeva ul. 8.
(Edmund Schmidgasse) 314

Trgovci in obrtniki!

Inseriranje v naših listih je zelo
uspešno!

Širite „Slovenskega Gospodarja“!

ZAHVALA.

Ob priliki prerape in nenadne smrti naše preljubljene in nepozabne soproge, mame, stare mame, tašče in tete

Julijane Bregant

izrekamo najtoplejšo zahvalo vsem prijateljem, znancem ter vč g. županu in g. kaplanu, posebej še za prelepe poslovilne besede ranjki vč g. župnika Mateja. Štraka, kakor tudi vsem, ki so v tako mnogobrojnem številu, od blizu in daleč počastili ranjko na njeni zadnji poti k večnemu počitku.

Sv. Peter pri Mariboru, dne 1. novembra 1921.

762

Zalajoča rodbina.

ZAHVALA.

Za mnogobrojne izkaze sočutja povodom bolezni in smrti svojega nepozabnega soproga

Antona Viranta

izrekam vsem najiskrenejšo zahvalo. Posebno se zahvaljujem č. g. županu za milo tolažbo v boleznih in ganljivi nagrobni govor, dragim sorodnikom, učitelstvu in šolski mladini, požarnima brigadama na Gomilem in v Grajski vasi, občinski odboroma teh dveh občin in krajnemu šolskemu svetu za častno spremstvo pri pogrebu. Pevskemu zboru za prečudni žalostni, vsem žalnim gostom in domačinom, ki so blagopokojniku izkazali zadnjo čast. Ob enem prosim vse, naj ohranijo istega v blagem spominu.

Gomilsko, dne 6. novembra 1921.

763

Marija Virant, roj. Brezovar.